

7. Веракса Н. Е. Личность и культура: структурно-диалектический подход. *Перемены*. 2000. № 1. С. 81–107.
8. Бязрова Т. Т. Социальная норма и социальные отклонения в поведении. *Актуальные вопросы современной науки*. 2010. Вып. 15. С. 144–151.
9. Булах С. И. Формирование нравственного сознания личности курсанта вуза МВД России средствами массовой информации : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08. Барнаул, 2002. 198 с.
10. Пашенко А. К. Структурно-диалектический подход к пониманию проблемы нормативного поведения личности. *Филология и культура*. 2012. № 3 (29). С. 299–304.
11. Гарькавець С. О. Природа та генеза соціально-нормативної поведінки особистості. *Проблеми сучасної психології*. 2013. Вип. 19. С. 106–114.
Одержано 22.04.2019

★

УДК 343.359.8

Олексій Михайлович Нестеренко,

*аспірант Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ*

ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІСТУ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ТА ФІЗИЧНИХ ОСІБ – ПІДПРИЄМЦІВ

Підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб-підприємців визнано законодавцем як кримінально-каране діяння в жовтні 2013 року. За період свого існування, а це більш ніж п'ять років, дана кримінально-правова норма продемонструвала свою нагальну потребу і актуальність. Так, наприклад, статистика облікованих кримінальних правопорушень за ст. 205-1 КК України в 2014 році склала 24 випадки, а вже в 2018 році – 269. Аналогічну тенденцію на зростання також демонструє показник абсолютної кількості засуджених осіб: в 2014 році це 1 особа, а в 2016 році – 75. Все вищезазначене зайвий раз підтверджує той факт, що злочини пов'язані з підробленням документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб-підприємців мають доволі суттєву динаміку зростання і відповідну частку в злочинності України.

Внаслідок викладеного вище, зрозуміло той факт, що правильне усвідомлення окремих обов'язкових ознак даного складу злочину створить відповідні умови для правильної кваліфікації цих суспільно небезпечних діянь.

Однією з таких ознак виступає державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб-підприємців. Тому, метою нашого невеличкого дослідження є встановлення змісту державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб-підприємців.

В першу чергу, необхідно наголосити на тому, що дане питання – державна реєстрація юридичної особи та фізичних осіб-підприємців, в Україні має власні правові джерела, а саме: Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [1]; Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [2]; Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [3]; Закон України від 15.05.2003 № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» [4].

Аналізуючи питання правової природи реєстрації юридичної особи та фізичних осіб-підприємців як суспільного явища необхідно в першу чергу зупинити свою увагу на тому, який зміст вкладається науковцями і законодавцем в нього.

Свого часу, Т. С. Васильєва досліджуючи питання державної реєстрації суб'єктів господарювання наголошувала на тому, що ця діяльність, тобто – державна реєстрація, є формою державного регулювання господарської діяльності, якій притаманні наступні ознаки: 1) предметом даних відносин є організація і контроль за господарською діяльністю; 2) здійснюються такі відносини певним суб'єктом – органом публічної влади, повноваження якого визначені чинним законодавством; 3) це цілеспрямована діяльність, оскільки метою її здійснення є реалізація державної політики щодо засвідчення факту створення або припинення суб'єкта господарювання, має юридичне значення; 4) є владною публічно-управлінською діяльністю; 5) реалізується у правозастосовній формі [5, с. 10–11].

О. Г. Юшкевич досліджуючи проблему державної реєстрації фізичних осіб-підприємців визначила її як письмовий запис або фіксацію іншим чином фактів, явищ, відомостей чи певних матеріальних об'єктів з метою їх державного обліку та контролю, засвідчення дійсності і надання їм законного (легітимного) статусу, а також вчинення інших реєстраційних дій [6, с. 6].

В Господарському та Цивільному кодексах України законодавець передбачає те, що державна реєстрація юридичної особи та фізичних осіб-підприємців повинна відбуватись на підставі спеціально визначеного законом. Таким законом в правовому просторі України є Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» (далі – *Закон про державну реєстрацію*).

Відповідно до п. 4 ст. 1 Закону про державну реєстрацію під державною реєстрацією юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб-підприємців (далі – *державна реєстрація*) – офіційне визнання шляхом засвідчення державою факту створення або припинення юридичної особи, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, засвідчення факту наявності відповідного статусу громадського об'єднання, професійної спілки, її організації або об'єднання, політичної партії, організації роботодавців, об'єднань організацій роботодавців та їхньої символіки, засвідчення факту набуття або позбавлення статусу підприємця фізичною особою, зміни відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, про юридичну особу та фізичну особу-підприємця, а також проведення інших реєстраційних дій, передбачених цим Законом [4].

Дії Закону про державну реєстрацію поширюється на відносини, що виникають у сфері державної реєстрації юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, їхньої символіки (у випадках, передбачених законом), громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб-підприємців (ч. 1 ст. 3) [4].

Основні принципи на яких базується, відповідно до законодавчого закріплення, державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців:

- обов'язковість державної реєстрації в Єдиному державному реєстрі;
- публічність державної реєстрації в Єдиному державному реєстрі та документів, що стали підставою для її проведення;
- врегулювання відносин, пов'язаних з державною реєстрацією, та особливостей державної реєстрації виключно Законом про державну реєстрацію;

- здійснення державної реєстрації за заявницьким принципом;
- єдність методології державної реєстрації;
- об'єктивність, достовірність та повнота відомостей у Єдиному державному реєстрі;
- внесення відомостей до Єдиного державного реєстру виключно на підставі та відповідно до Закону про державну реєстрацію;
- відкритість та доступність відомостей Єдиного державного реєстру.

Систему органів у сфері державної реєстрації становлять: Міністерство юстиції України; інші суб'єкти державної реєстрації.

В ч. 2 ст. 5 Закону про державну реєстрацію до повноважень Міністерства юстиції України у сфері державної реєстрації віднесено:

- формування державної політики у сфері державної реєстрації;
- нормативно-правове, методологічне та інформаційне забезпечення у сфері державної реєстрації;
- координація діяльності у сфері державної реєстрації громадських формувань;
- контроль за діяльністю у сфері державної реєстрації, у тому числі шляхом постійного моніторингу реєстраційних дій в Єдиному державному реєстрі та прийняття обов'язкових до виконання рішень;
- здійснення повноважень держателя Єдиного державного реєстру;
- визначення технічного адміністратора;
- забезпечення надання доступу до Єдиного державного реєстру державним реєстраторам, уповноваженим особам суб'єктів державної реєстрації прав, іншим суб'єктам відповідно до цього Закону та прийняття рішень про тимчасове блокування або анулювання такого доступу у випадках, передбачених законодавством;
- розгляд скарг на рішення, дії або бездіяльність державних реєстраторів, суб'єктів державної реєстрації, територіальних органів Міністерства юстиції України та прийняття обов'язкових до виконання рішень;
- складання протоколів про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених КУпАП;

– взаємодія з державними органами, органами місцевого самоврядування, міжнародними організаціями з питань державної реєстрації;

– державна реєстрація політичних партій, всеукраїнських профспілок, їх об'єднань, всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, відокремлених підрозділів іноземних неурядових організацій, представництв, філій іноземних благодійних організацій, постійно діючих третейських судів, засновниками яких є всеукраїнські громадські організації, всеукраїнських творчих спілок, символіки громадських формувань;

– надання виписок у паперовій формі для проставлення апостилю та проставлення на них апостилю;

– здійснення інших повноважень, передбачених Законом про державну реєстрацію та іншими нормативно-правовими актами.

До повноважень інших суб'єктів державної реєстрації належить забезпечення:

– прийому документів, поданих для державної реєстрації;
– державної реєстрації та проведення інших реєстраційних дій;
– ведення Єдиного державного реєстру та надання відомостей з нього;

– формування та зберігання реєстраційних справ.

Крім того, такі суб'єкти державної реєстрації здійснюють інші повноваження, що передбачені Законом про державну реєстрацію та іншими нормативно-правовими актами.

Враховуючи викладене вище, необхідно в якості підсумку наголосити на тому, що під час кваліфікації діяння пов'язаного з підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб-підприємців, правоохоронні органи обов'язково повинні керуватись тим основним змістом державної реєстрації і принципами, на яких вона базується.

Список бібліографічних посилань

1. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 13.03.2019).

2. Господарський кодекс України : закон України від 16.01.2003 № 436-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 13.03.2019).

3. Цивільний кодекс України : закон України від 16.01.2003 № 435-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 13.03.2019).

4. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань : закон України від 15.05.2003 № 755-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15> (дата звернення: 13.03.2019).

5. Васильєва Т. С. Адміністративно-правовий режим господарської діяльності в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2011. 19 с.

6. Юшкевич О. Г. Провадження в справах про державну реєстрацію фізичних осіб-підприємців : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2007. 20 с.

Одержано 22.04.2019

★

УДК 343.98

Дмитро Миколайович Нестеров,

ад'юнкт Харківського національного університету внутрішніх справ

ОБСТАНОВКА ВЧИНЕННЯ УМИСНИХ УБИВСТВ ОСОБИ ЧИ ЇЇ БЛИЗЬКОГО РОДИЧА У ЗВ'ЯЗКУ З ВИКОНАННЯМ ЦІЄЮ ОСОБОЮ СЛУЖБОВОГО АБО ГРОМАДСЬКОГО ОBOB'ЯЗКУ

Під час розслідування умисного вбивства особи чи її близького родича у зв'язку з виконанням цією особою службового або громадського обов'язку одним з основних елементів криміналістичної характеристики є обстановка (місце, час) вчинення злочину. Дані відомості про обставини такого вбивства, надають правоохоронним органам можливість правильно спрямувати хід розслідування кримінального правопорушення.

Так, деякі науковці вважають, що обстановка вчинення злочину – це відповідні об'єктивні умови, в яких вчиняється злочин [1, с. 66]. Дане поняття можна вважати вузьким, але досить зрозумілим. В даному випадку основна властивість обстановки – це вплив її на процес вчинення кримінального правопорушення.

В свою чергу, А. М. Васильєв та М. П. Яблоков, при визначенні обстановки вчинення злочинів, одними з перших виділили такі обов'язкові її елементами, як поведінку учасників та психологічні зв'язки між ними [2, с. 125]. Зокрема, І. Р. Гарифуллін визначає